

1001 måt

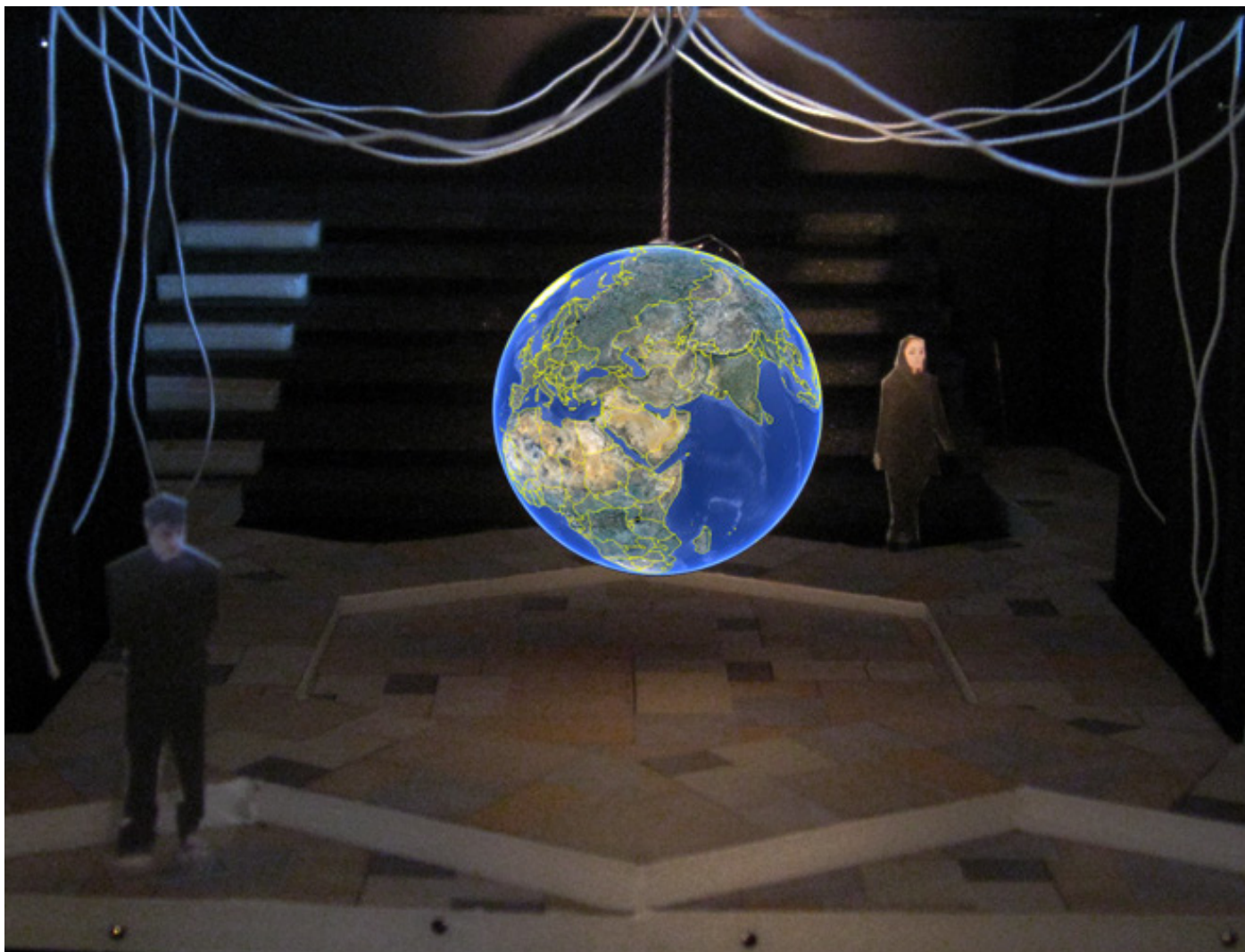
Af med hovedet... hvis du ikke fortæller en god historie!

VELKOMMEN TIL TEATRET ZEPPELINS

1001 NAT

INSPIRATIONSMATERIALE

Fjerne stemmer

På Teatret Zeppelin er der tradition for at opføre titler med nordisk baggrund. Nordiske værker som er kendte og elsket af børn og voksne gennem generationer. Vi har valgt at udvide den nordiske himmel og dykke ind i en anden kultur - og for os på Teatret Zeppelin, et nyt univers. Dette tematiske univers kalder vi *Fjerne Stemmer*

Fjerne Stemmer kan være stemmer der er fysisk tæt på, men hvis sprog er fremmed. Stemmerne kan være fra lande langt væk, men menneskeligt tæt på.

INTRODUKTION TIL MATERIALET

Formålet med materialet er at inspirere dig som underviser, og som teatergænger. Vi vil gerne dele nogle af de TEMAER – EMNER – INFORMATIONER og TANKER der ligger bag arbejdsprocessen med FORESTILLINGEN 1001 nat

Brug emnerne og materialet på den måde, du finder det relevant både i forhold til dine interesser, og i forhold til de aldersgrupper du er i dialog med.

Denne markering henviser til ØVELSER

Denne markering referer til GENEREL INFORMATION om et emne

TEMAER materialet berører

VÆRDIER/KONFLIKTER

HISTORIEFORTÆLLING

AT TURDE SATSE SIG SELV

EGOISME OG MEDFØLELSE

EMNER materialet berører

EVENTYR

ÆSTETIK

DEN ISLAMISKE KUNST

SYMBOLIK
(i islamisk kunst)

ANALYSE
(som arbejdsredskab)

1001 NAT BLÅ BOG

Foto: Dorte Vester

Alf layla wa-layla (Tusind nat og nat)

1001 nat-værket er en samling folkeeventyr. Et ikon for en stor kulturarv, og værket opfattes som den orientalske parallel til vores "hjemlige" Grimms Eventyr.

Eventyrsamlingen består af mere end 400 fortællinger fra bl.a. arabiske, tyrkiske, persiske og indiske kulturområder.

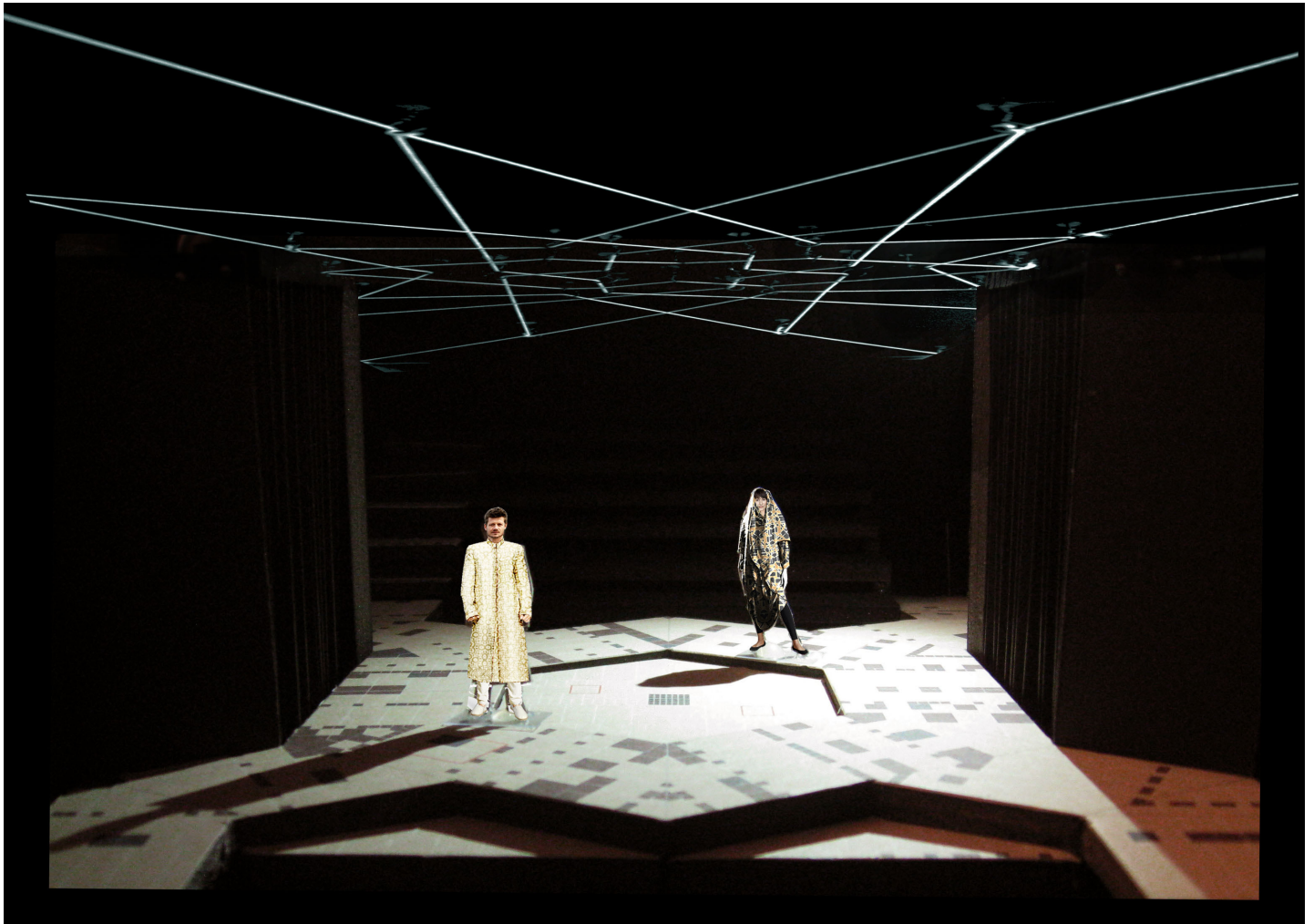
Fortællingerne er blevet til over mange 100 år. Man mener, at samlingen indeholder eventyr som er blevet fortalt af rejsende og handlende langs den kinesiske silkerute. De rejsende kom helt fra Nordkina til Mellemøsten og Egypten, og stoppede ved adskillige byer og handelssteder, hvor de fortalte historierne for hinanden som underholdning.

Antoine Galland skrev i 1704 den første europæiske oversættelse af nogle historierne. Han brugte en version af '**1001 nat**' fundet i Syrien og dateret til 1400-tallet.

På magisk vis snor de mange fortællinger sig ind og ud af hinanden, og udgør sammen med tonerne, duftene og farverne en labyrintisk vej dybt ind i denne kulturverden. Mange af historierne er kunstfærdigt opbygget, og meget raffinerede fiktionsværker.

Titlen "1001 nat" og eventyrerne Aladdins forunderlige lampe, Ali Baba og de fyrretyve røvere, Sindbad Søfareren er kendte verden over.

1001 NAT PÅ TEATRET ZEPPELIN

Modelfoto: Johan Kølkær, scenografiskitse

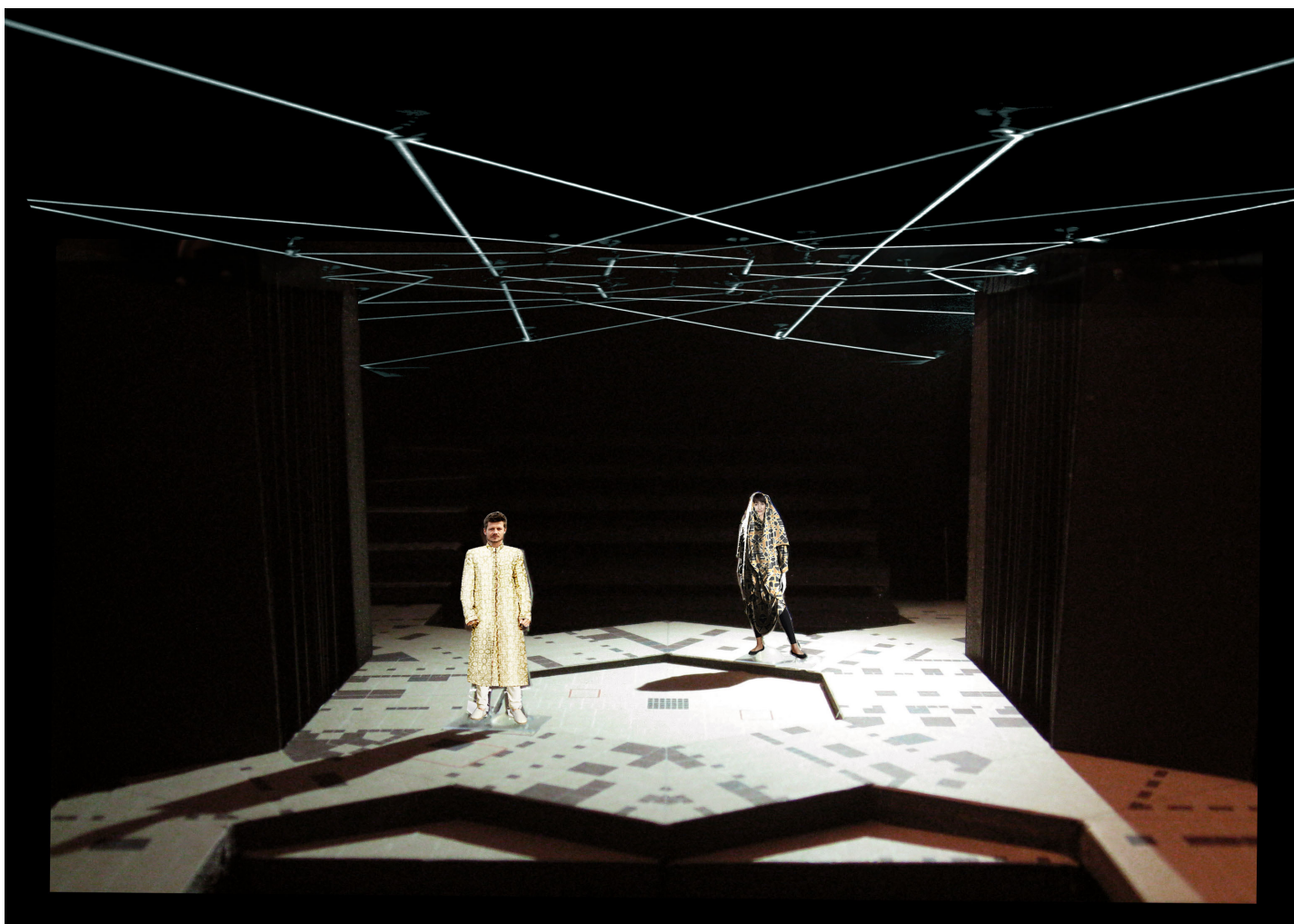
Den dramatiske komposition og opbygning

- 🕒 Forestillingen tager afsæt i den oprindelige rammefortælling om den unge pige Sheherezade og kong Shahriyar.
- 🕒 Med denne fortælling som udgangspunkt skifter vi gennem forestillingen mellem to slags "rum", et virkelighedsrum og et fortællerum.
- 🕒 Sheherezades mange fortællinger udspilles i fortællerummet, og fanger efterhånden kongens interesse.
- 🕒 Kongen skal gang på gang lige høre afslutningen på endnu en historie – og han udskyder dermed halshugningen af Sheherezade!
- 🕒 Rent dramatisk tilfører de stykket fremdrift, og fortællingerne fungerer som en slags cliffhanger.

1001 NAT

PÅ TEATRETET ZEPPELIN

(fortsat)

Historierne fra eventyrsamlingen 1001 nat, som bliver dramatiseret i Teater Zeppelins opsætning, har alle elementer fra eventyr. De er iscenesat i hver deres egen stilmæssige udtryk, og har hver deres egen magiske overraskelse.

De forskellige stil- og genremæssige udtryk dækker over: fortælleteater / action thriller / poesi & dukketeater / absurd teater / gyser / komedie.

**Historien om Ali Baba og
de fyrretyve røvere**

**Historien om
Sindbad Søfareren**

**Da Abu Hassan
slap en vind**

**Historien om konen der
ikke ville spise**

**Historien om de
misundelige søstre**

Historien uden ende

TEMAER

I 1001 NAT

Foto: Dorte Vester

Værdier / Konflikter – Historiefortælling – At turde satse sig selv – Egoisme og medfølelse

'1001 nat' beskriver en fascinerende kultur. En kultur der rummer storhed, en skatkiste af visdom, værdiladede opfattelser af skam og skyld, tillid, tilgivelse, kærlighed, vrede og jalousi.

- ☹ Vores tematiske fokus ligger på kong Shariyars udvikling fra tilbagelænet diktator og morder til en mand, som trods stor magt, til sidst vælger at handle ud fra menneskelige hensyn og indsigt. I løbet af de 1001 nætter hjælper Sheherezade kongen til at overvinde hans angst og genvinde hans tillid til livet og kærligheden. **Beskriv hvordan konflikter udvikler sig i jeres hverdag? Og hvad der skal til for at løse dem?**
- ☹ Hver historie Sheherezade fortæller kong Shariyar tjener til at få kongen til at indse noget om sig selv. Én historie tjener til at få kongen til at genfinde sin ydmyghed, en anden til at finde tilgivelse, en tredje til at perspektivere sit svigt og komme videre med sit liv. **På hvilke måder kan vi bruge historiefortælling i mødet med andre mennesker / kammerater?**
- ☹ Sheherezades modige kamp for at overleve og redde samfundet er et stærkt billede på at handle, og satse, og at et menneskes mod kan redde et helt samfund. **Har du oplevet at kaste dig ud i noget, hvor du følte, at du satsede noget særligt af dig selv?**
- ☹ Vi er meget bevæget af karakteren Sheherezade, som vover sit liv for en sag, som er uselvisk og bundet i grundlæggende medfølelse med sine medmennesker. Hendes ultimative selvopofrelse er interessant også i forhold til egoisme. **Hvad er egoisme og hvordan udvikler den sig?**
- ☹ Det er interessant at se på hvor forskelligt, vi ser på begreber som ære, skyld og skam. **Hvad er ære og skam for dig? I hvilke situationer, kan du få øje på æresbegrebet, i vores samfund? (Jf. f.eks. eventyret 'Da Abu Hassan slog en vind')**

EMNER

I RELATION TIL 1001 NAT

Eventyr

Eventyr kan opdeles i to undergenrer **folkeeventyr** og **kunsteventyr**. **Folkeeventyret** er mundtligt overleverede fortællinger, som har udviklet sig og er blevet genfortalt gennem tiderne. Det vil sige, at forfatteren er ukendt.

Fortæl en historie og lad den vandre. Opfind eventuelt en særlig FORTÆLLESTOL Historierne gengives frit fra person til person.

Ordet “eventyr” kommer af det latinske adventure, der betyder hændelse, eller hvad der kan ske. I eventyret kan alt lade sig gøre. Tid og sted lader sig ikke begrænse af realiternes verden ligesom alle slags væsener og magiske virkemidler er tilladte. Eventyr taler til vores inderste tanker og følelser. Det kan handle om at være alene i verden, blive svigtet, overvinde utrolige farer, opleve kærlighed eller blive en helt.

Kilde www.eventyranalyse.dk

NOTE: Kontakt os for mere materiale om eventyr

Æstetik

1001 nats fortællinger har sin oprindelse fra de varmere himmelstrøg. Alt synes anderledes end de nordiske traditioner: arkitekturen, æstetikken, lydene, lyset og navne på personer og steder. Handlemåder, kønsroller og værdier kan ved første øjekast virke fremmed på os.

I islamisk kunst er håndværket altid i centrum. Håndværkene er udført med største præcision. Det har ikke til sigte at provokere eller være nyskabende, men snarere at afbillede det skønne, det smukke eller det guddommelige. Islamisk kunst fortæller ikke nødvendigvis noget om kunstnerens tanker eller følelser.

Kilde: Davids Samling

EMNER

I RELATION TIL 1001 NAT (fortsat)

Den islamiske kunst

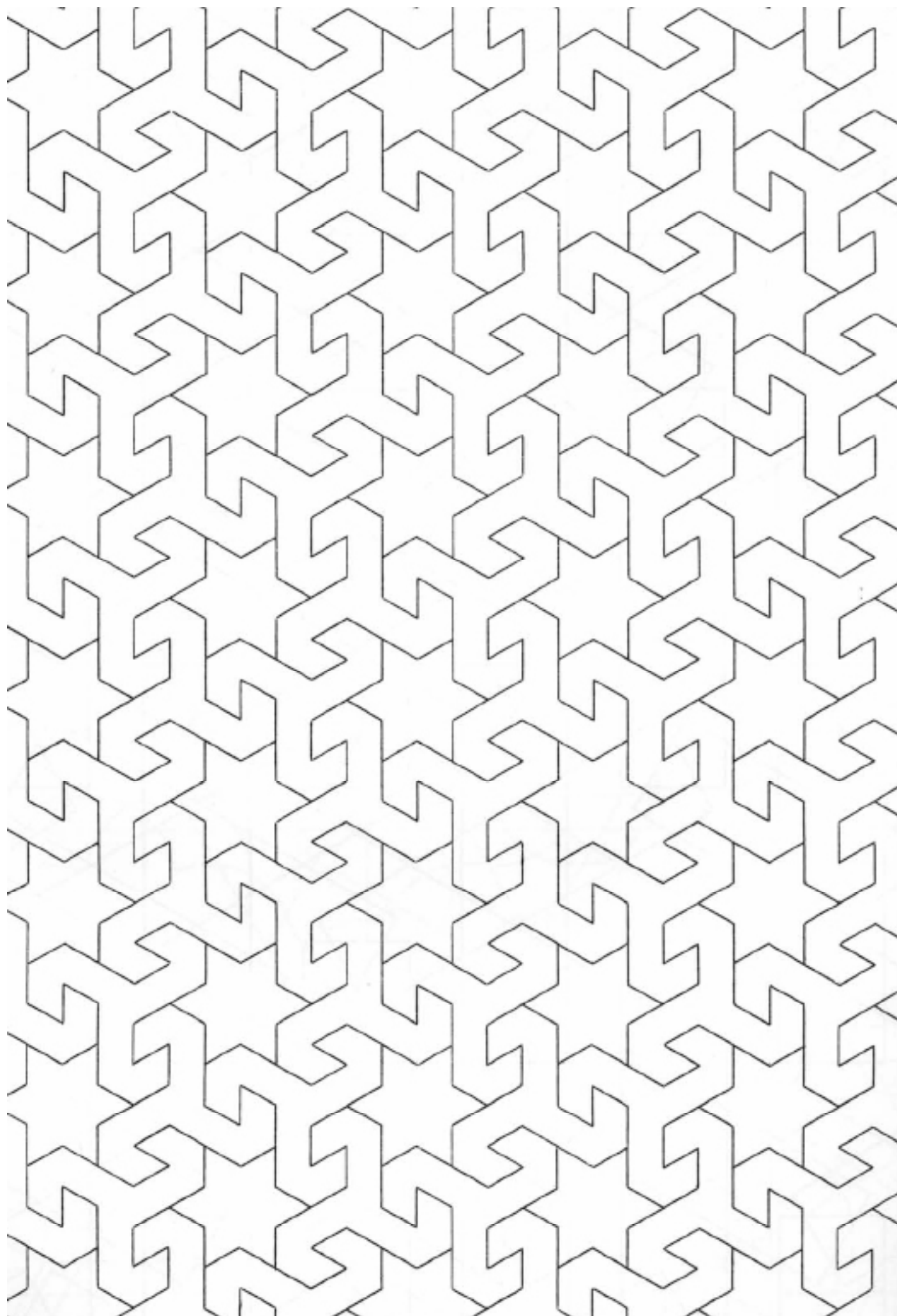
Den islamiske kunst har en række fællestræk; de geometriske mønstre, planteornamentikken, kalligrafien og den stiliserede skildring af virkeligheden.

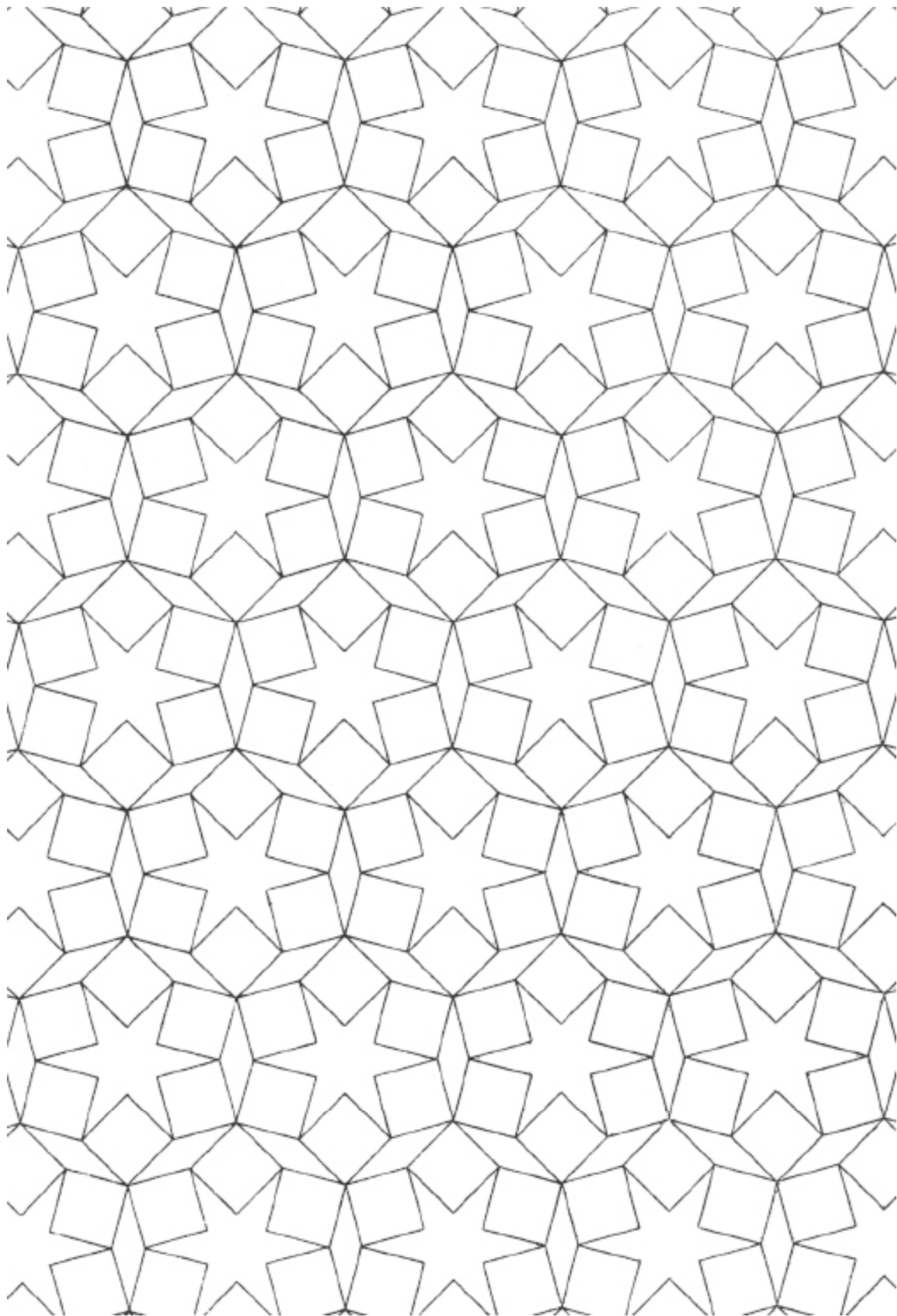

Kunstneren følger ofte en lang og velafprøvet tradition, når han/hun gør brugsgenstande til kunstværker eller udsmykker facader eller bygninger. Det sekskantede motiv som scenen i Teatret Zeppelins forestilling er udført i, refererer til den arabiske verdens syn på symmetri som noget guddommeligt. Jo skarpere symmetri, jo tættere på gud.

Farvelæg mønstrene. Find flere mønstre på <http://www.davidmus.dk/mest-for-boern/tegneopgave>

Symbolik i islamisk kunst

i

I islams første århundreder overtog de muslimske herskere et rigt billedsprog med en lang række symbolske motiver: Paradis- og fyrstesymboler, stjernetegn, fabelvæsner og religiøse sindbilleder kunne i det 8. århundrede findes i stort set alle egne af det nye rige. Løver, gazeller, griffe, harpyer og sfinkse optræder på alle slags genstande.

Et klassisk fyrstesymbol som en løve eller en falk, der angriber et svagere dyr (symboliserende fyrstens ret til at herske), kan således findes både på de kostbareste pragtgenstande og på ganske almindelige, dagligdags brugsgenstande.

I nyere tid har halvmånen fået en særlig status som et slags samlingsmærke for alt, hvad der er islamisk.

Man skal dog ikke forveksle halvmånen med et egentligt symbol i lighed med det kristne kors. Det, der i den muslimske verden oftest er blevet anvendt som et billede på islam, er i virkeligheden den arabiske skrift. Den arabiske skrift er altid blevet opfattet som noget ophøjet og helligt. Dette skyldes utvivlsomt den nære association mellem Koranens ord og den skrift, med hvilken Koranen er formidlet. Men det skyldes muligvis også en direkte kobling mellem bogstavernes abstrakte form og egenskaber man tillægger Det Guddommelige.

I lighed med denne fortolkning er også arabeske-dekorationerne og de geometriske mønstre fra tid til anden blevet udlagt som sindbilleder på Gud. I kraft af deres evne til at kunne udstrækkes i det uendelige kan både planteornamentikken og de geometriske former ses som en påmindelse om Guds uendelighed.

Kilde: <http://www.davidmus.dk/samlingerne/islamisk/kulturhistoriske-teamer/symbolik>

Hvor kan du få øje på symboler i din dagligdag?

EMNER

I RELATION TIL 1001 NAT (fortsat)

i

Drømmen om at det nye barn skulle blive sundt og raskt, eller at sygdomme skulle forsvinde har - islams historie igennem - fået grupper af muslimer til at gøre anvendelse af genstande tillagt baraka (en særlig lykkebringende kraft).

Kilde: Davids Samling

Kashkul (tiggerskål) af messing

Det persiske ord kashkul angiver den ovale eller bådformede tiggerskål af træ, kokosnød eller metal, som dervisher i generationer har båret over skulderen og anvendt til modtagelse af almisser.

Da den ene af islams fem søjler er pligten til at betale skat til de fattige, har mange dervisher kunnet leve af almisser alene.

NOTE: Ordet dervish kommer af nypersisk darwish, som betyder "fattig" eller "tigger", og en dervish var oprindeligt en omvandrende, asketisk sufi. Dervisherne tilhører et over 800 år gammelt broderskab inden for islamisk mystik, den såkaldte sufisme.

Iført deres karakteristiske høje hatte og vide skørter udfører dervisherne deres hvirvlende snurretoppe-dans, sema, for at ære Gud. Dervisher fra Tyrkiet har altid højre hånd vendt opad for at modtage Guds velsignelse, og venstre hånd vendt nedad for at give den videre til verden.

Kilde: National Geographic Danmark

En fyrstelig tiggerskål som den på billedet har næppe været anvendt til indsamling af penge og naturalier, men kunne tænkes at have stået hos en højagtet hellig mand, muligvis en sheik i en khankah (et sufi-kloster).

Sheiker med bopæl i klostre kunne overlade tiggeriet til de øvrige dervisher, som om aftenen ville aflevere deres indsamlede almisser til en fælles kasse. **De åbenmundede dragehoveder** på kashkul'ens spidser er typiske for det iranske kulturområde inklusive Indien.

Kilde: Davids Samling

lægevidenskab

Kashkul (tiggerskål) af messing

Hvilke dyr og skikkelser bruges i vores kultur som symboler?

EMNER

I RELATION TIL 1001 NAT (fortsat)

Handel

i

Samanidiske mønter. Gulddinar **Mønter fra Mellemøsten**, ikke mindst mønter fra samanidernes Iran, er fundet i Danmark og Sverige og vidner om de tætte handelsforbindelser mellem Norden og den islamiske verden i vikingetiden.

Alene i Danmark er der fundet ca. 7000 mønter med arabiske inskriptioner, stort set alle af sølv, der kan dateres til det 8.-10. århundrede.

Kilde: Davids Samling

Hvilke mønter har vi brugt i Danmark i nyere tid, og som er udgået?

ANALYSE

SOM ARBEJDSREDSKAB

At stille SPØRGSMÅL som anledning til analyse, refleksion og dialog.
Udvælg de spørgsmål I synes bedst om.

Forestillingsanalyse / som forslag til 1.- 5.kl

Det umiddelbare indtryk

Hvilke tanker og følelser gav forestillingen dig?

Var der noget der overraskede dig? fx lyset, lydene, teatersalen, kostumerne?

Hvilken scene husker du bedst?

Hvilken skuespiller gjorde mest indtryk på dig?

Beskrivelse

Hvor mange historier blev der fortalt/dramatiseret i forestillingen?

Hvilke eventyrtræk fra forestillingen kan I sammen finde?

Tal i fællesskab om de elementer i forestillingen som virkede anderledes. F.eks. navne, steder, kostumer, talemåder, væremåder.

Nævn i fællesskab de dyr, der var med i forestillingen.

Tegn det dyr du synes bedst om?

Lav en lille beskrivelse af dit dyr.

Lav to og to en beskrivelse af kongen Shahriyar og hans unge kone Sheherezade.

Forståelse

Hvorfor fortæller Sheherezade kongen de mange historier?

Hvad får kongen til at lytte til historierne? Og ikke at halshugge Sheherezade?

Hvad lærer kongen om sig selv til sidst i forestillingen?

Hvad lærte du af forestillingen?

Hvorfor tror du, Teatret Zeppelin har valgt at opsætte '1001 nat'?

ANALYSE

SOM ARBEJDSREDSKAB (fortsat)

Foto: Dorte Vester

Forestillingsanalyse / som forslag til 6.-9.kl.

Det umiddelbare indtryk

Hvilken stemning var der i forestillingen? Brug evt. farver til at beskrive stemningen

Hvilke tanker og følelser gav forestillingen dig?

Var der noget der overraskede dig?

Hvilken scene husker du bedst? Hvorfor?

Hvilken skuespiller gjorde mest indtryk på dig? Hvorfor?

Beskrivelse og analyse

Vælg to af forestillingens hovedpersoner: Beskriv deres rolle og deres karakteristika.

Beskriv rekvisitterne og kostumerne Fx farver, snit, stilmæssigt udtryk?

Beskriv de forskellige fortællinger, der blev dramatiseret. Hvordan adskilte de sig fra hinanden?

Hvad havde de til fælles? Hvilke stilarter blev de spillet i?

Hvad handlede forestillingen om? Hvilken konflikt var der i historien, og hvordan blev den løst?

Hvad kan vi lære af forestillingen?

Kan vi overføre nogle af de konfliktforhold, som der findes i '1001 Nat' til nutidens samfund.

Er det stadig aktuelle problemstillinger (eksempelvis egoisme, selvopofrelse, magtmisbrug, diktatur) anno 2012?

Efterbehandling

a) Anmeldelse

Skriv en anmeldelse af forestillingen til et selvvalgt medie. Forsøg at afpasse sprog og indhold til det medie/avis/blad du skriver for.

b) Meddigtning

Skriv en ny slutning til '1001 Nat'

YDERLIGERE INSPIRATION

Foto: Dorte Vester

En litterær analyse af rammefortællingen

<http://www.litteratursiden.dk/artikler/sheherazades-udsatte-doed-det-levende-narrativ-1001-nat>

<http://journalofthenights.blogspot.dk/2009/05/what-is-arabian-nights-1001-nights.html>

Om baggrunden for eventyrsamlingen

<http://www.candlelightstories.com/2009/03/27/the-history-of-the-arabiannights>

<http://www.candlelightstories.com/storybooks/the-arabian-nights/>

Teoretiske kilder

1001 NAT En indføring af Robert Irwin, udgivet på Forlaget Vandkunsten

1001 Nats Eventyr i udvalg ved Svend Holm, udgivet på Forlaget Sesam 1991

Kunst fra Islams Verden i Davids Samling, udgivet i 2001 ved Kjeld von Folsach

FJERNE STEMME FREMOVER PÅ TEATERET ZEPPELIN

Vi ved, at det fremmede ikke nødvendigvis er betinget af længde – og breddegrader, men måske snarere af vaner, kulturelle værdier og forestillinger. Vi ønsker med vores tematiske arbejde, at gøre det fjerne mere genkendeligt.

'1001 nat' er startskuddet på et forløb, der indeholder:

- o Forestillinger
- o Workshops med temaet 'inklusion'
- o Dialog
-og meget mere...

Følg med os på rejsen på www.zeppelin.dk / Tilmeld Nyhedsbrev og følg os på Facebook

GENEREL INFO

Med skolen i teatret

Inden og under forestillingen

Det er op til den enkelte underviser at vurdere hvordan eleverne skal forberedes på teaterbesøget. Det kan være en idé at tale om: elevernes forventninger / forhåndskendskab til forestillingen / værket eller idéen forestillingen bygger på.

Det kan være en idé at tale om punkterne i analyseforslagene, så eleverne er forberedte på, hvad de skal forholde sig til under forestillingen.

Efter forestillingen

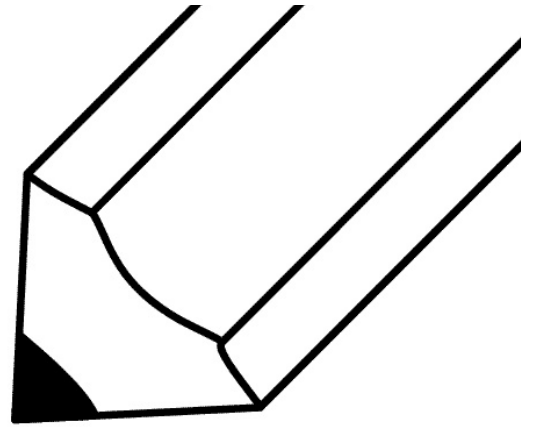
Der findes naturligvis ikke nogen endegyldige facitlister, når det gælder analyse af teaterstykker. Der findes forslag til snak og debat i klassen i 'Analyse' ovenfor.

Giv din mening til kende!

Vi hører altid gerne fra dig. Dialog – åbenhed – interesse er nogle af teatrets værdier...

Teatret ZEPPELIN
Byens Familieteater

VALDEMARSGADE 15 - 1665 KØBENHAVN V
TELEFON 33 22 04 78 - WWW.ZEPPELIN.DK

NOTER

